

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) A. V., b) Mgr. L. V.**, oba zast. Mgr. Davidem Macháčkem, advokátem, se sídlem T. G. Masaryka 108, Kladno, **c) LENTER Finance s.r.o.**, IČO 02178974, se sídlem Revoluční 1082/8, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2019, č. j. 071697/2019/KUSK-DOP/Hir, sp. zn. SZ_0716978/2018/KUSK/2, v řízení o kasační stížnosti J. R., zast. JUDr. Miroslavem Dubranem, advokátem, se sídlem U soudu 1971/3, Teplice, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2020, č. j. 54 A 67/2019 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. J. R. a žalovaný **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. J. R. **j e p o v i n e n** zaplatit žalobcům a) a b) náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 5.560 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců a) a b) Mgr. Davida Macháčka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobci a) a b) podali společnou žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného. Žalobce c) podal žalobu proti témuž rozhodnutí. Usnesením ze dne 31. 1. 2020, č. j. 51 A 37/2019 - 50, a 54 A 67/2019 - 40, Krajský soud v Praze spojil řízení o těchto žalobách ke společnému projednání.

[2] Krajský soud v Praze přípisem ze dne 14. 1. 2020, č. j. 54 A 67/2019 - 26, vyzval pana J. R. jakožto účastníka řízení před žalovaným, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy oznámil, zda uplatňuje práva osoby zúčastněné na řízení. Tato výzva byla panu J. R. doručena dne 17. 1. 2020, přičemž tento zaslal až dne 14. 2. 2020 Krajskému soudu v Praze oznámení o uplatňování práv osoby zúčastněné na řízení a požádal o prominutí zmeškání lhůty pro učinění oznámení o uplatnění práva osoby zúčastněné na řízení. Žádost odůvodnil tím, že byl v řízení před správními orgány zastoupen právním zástupcem, a proto považoval doručení žaloby (včetně výše uvedeného poučení) pouze za informativní s tím, že soud bude komunikovat s právním zástupcem, který ve věci dlouhodobě koná a má ve správním spisu založenou plnou moc.

[3] Krajský soud v záhlaví označeným usnesením rozhodl, že pan J. R. (oznamovatel) není osobou zúčastněnou na řízení. Dospěl k závěru, že prominout zmeškání lhůty připadá v úvahu pouze u lhůt zákonných, tedy u těch, jejichž délku výslovně stanoví zákon. Lhůta k uplatnění práva osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. však představuje lhůtu určenou soudem, kterou lze na žádost prodloužit, avšak v případě jejího zmeškání již její prominutí není možné (srov. § 40 odst. 5 s. ř. s.). Dodal, že oznamovatel nesdělil ani žádné vážné důvody, které by byly způsobilé zmeškání lhůty omluvit. Skutečnost, že oznamovatel vnímal doručení žaloby spolu s výzvou pouze jako informativní, přičemž očekával jejich doručení advokátovi, který jej zastupoval v řízení před správním orgánem, nelze považovat za vážný omluvitelný důvod pro zmeškání lhůty. Krajský soud uzavřel, že řízení před soudem ve správním soudnictví není pokračováním řízení před správním orgánem, soud proto nemohl automaticky předpokládat, že účastník správního řízení, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí, bude svá práva uplatňovat v řízení před soudem prostřednictvím zmocněnce jednajícího na základě plné moci.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobců

[4] Pan J. R. (dále „stěžovatel“) napadl výše uvedené usnesení krajského soudu kasační stížností. Nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že nelze prominout zmeškání lhůty stanovené soudem podle § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Dodal, že tento závěr je navíc v rozporu se závěry Nejvyššího správního soudu uvedenými v rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 - 190, č. 2341/2011 Sb. NSS. Dále vyjádřil přesvědčení, že je jeho žádost o prominutí zmeškání lhůty důvodná. Správní řízení předcházející žalobou napadenému rozhodnutí se týkalo pozemku stěžovatele v hodnotě několika milionů korun českých a stěžovatel byl v tomto řízení po dobu několika let zastoupen advokátem.

[5] Smyslem ustanovení § 34 odst. 2 s. ř. s. je nepochybně zajištění rychlosti a hospodárnosti řízení. Stěžovatel učinil oznámení o uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení se zpožděním dva týdny, a je tedy zřejmé, že ohrožení rychlosti řízení není v tomto případě tak zásadní, jako by tomu bylo např. v případě, kdy by oznámení učinil těsně před vydáním rozhodnutí ve věci samé. V důsledku nemožnosti uplatňovat práva v dalším řízení může dojít v krajním případě *de facto* k vyvlastnění pozemku stěžovatele, což je ve srovnání s ohrožením rychlosti řízení neadekvátní.

pokračování

[6] Žalobci a) a b) se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnili se závěry krajského soudu. Postup stěžovatele považují za obstrukční. Krajský soud totiž stěžovateli poskytl dostatečný časový prostor k uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení a dostatečně jej v tomto smyslu poučil. Stěžovatel však svého práva nevyžil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. S ohledem na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, podle něhož v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení, jímž bylo rozhodnuto, že stěžovatel není osobou zúčastněnou na řízení, není stěžovatel povinen v řízení o kasační stížnosti hradit soudní poplatek, netrval Nejvyšší správní soud na podmínce zaplacení soudního poplatku.

[8] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. *osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.*

[11] Podle § 34 odst. 2 s. ř. s. *navrhovatel je povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. Předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě. Současně s vyrozuměním je poučí o jejich právech. Obdobně předseda senátu postupuje, zjistí-li se v průběhu řízení, že je tu další taková osoba. O osobních údajích, o těchto osobách uváděných, platí přiměřeně ustanovení § 37 odst. 3.*

[12] Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. *nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit.*

[13] Z výše citovaného ustanovení § 34 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že pro to, aby se určitý subjekt stal osobou zúčastněnou na řízení, musí být splněny dvě podmínky. Zdejší soud se k povaze těchto podmínek vyslovil např. v rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 - 190, č. 2341/2011 Sb. NSS, v němž konstatoval, že „*p]rvní podmínka je materiální a splňuje ji ten, kdo je přímo dotčen ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného*

správního rozhodnutí, resp. nečinností správního orgánu, a dále ten, kdo může být přímo dotčen zrušením správního rozhodnutí soudem či vydáním soudního rozhodnutí podle návrhu, ale není účastníkem řízení, protože nepodal žalobu. Druhá podmínka je formální a splní ji ten, kdo výslovně oznámí, že bude v řízení práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat. K uvedeným podmínkám lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 As 33/2003 - 80 (publikován pod č. 489/2005 Sb. NSS), ze dne 16. 7. 2009, č. j. 8 Afs 15/2009 - 129, ze dne dostupné na www.nssoud.cz). Teprve kumulativním splněním obou podmínek se subjekt stává osobou zúčastněnou na řízení se všemi procesními právy z tohoto postavení vyplývajícími“.

[14] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval naplněním formální podmínky účastenství, jejíž naplnění je předmětem sporu v posuzovaném případě.

[15] Ze soudního spisu zdejší soud ověřil, že stěžovateli byla dne 17. 1. 2020 doručena výzva a poučení osoby zúčastněné na řízení o právech a povinnostech, ve které krajský soud stanovil čtrnáctidenní lhůtu k oznámení uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 odst. 2 s. ř. s. Dnem, který v projednávané věci určil počátek dvoutýdenní lhůty pro podání oznámení, je pátek 17. 1. 2020, kdy byla stěžovateli výše specifikovaná výzva doručena. Posledním dnem lhůty pro oznámení ohledně uplatňování práv osoby zúčastněné na řízení tak byl pátek 31. 1. 2020. Stěžovatel zaslal až dne 14. 2. 2020 krajskému soudu uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení prostřednictvím datové schránky svého právního zástupce, tedy čtrnáct dnů po uplynutí lhůty k podání předmětného oznámení. Nejvyšší správní soud tedy přisvědčil krajskému soudu, že stěžovatel oznámil krajskému soudu uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení opožděně.

[16] Ve výše citovaném oznámení ze dne 14. 2. 2020 stěžovatel požádal o prominutí lhůty podle § 40 odst. 5 s. ř. s., což odůvodnil tím, že byl v řízení před správními orgány zastoupen právním zástupcem, a proto považoval doručení poučení ohledně uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení pouze za informativní s tím, že soud bude komunikovat s právním zástupcem, který ve věci dlouhodobě koná a má ve správním spisu založenou plnou moc.

[17] Předpokladem pro prominutí zmeškání lhůty dle § 40 odst. 5 s. ř. s. je to, že účastník zmeškal úkon, k němuž je subjektivně legitimován, návrh na prominutí zmeškání lhůty podal do dvou týdnů po odpadnutí překážky, spojil s ním zmeškaný úkon a především to, že důvod zmeškání je na straně účastníka (resp. jeho zástupce nebo zmocněnce) omluvitelný. O vážný omluvitelný důvod pro prominutí zmeškání lhůty jde především v případě zdravotních potíží účastníka řízení (resp. jeho zástupce). O takový důvod naopak nejde např. tehdy, jestliže vážne komunikace mezi účastníkem řízení a jeho zástupcem, nebo v případě pracovního zaneprázdnění účastníka řízení či jeho zástupce (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Afs 95/2005 - 110).

[18] Nejvyšší správní soud se k možnosti prominutí soudcovských lhůt vyslovil například v usnesení ze dne 12. 1. 2018, č. j. 2 As 141/2017 - 19, přičemž konstatoval, že „[p]odle § 40 odst. 5 s. ř. s. se možnost prominutí lhůt týká jen těch lhůt, u nichž to zákon nevylučuje [naopak ale nelze prominout lhůtu k podání žaloby (§ 72 odst. 4, § 80 odst. 2 a § 84 odst. 2 s. ř. s.) nebo k

pokračování

*podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.)). Prominout je také možné lhůty soudcovské“ (podtržení doplněno). Ve výše citovaném rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2010 – 190, č. 2341/2011 Sb. NSS, pak zdejší soud dospěl k závěru, že „zatímco nesplnění podmínky materiální v zásadě není možné jakkoliv zhojit, zmeškání lhůty stanovené soudem pro oznámení uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení lze z vážných omluvitelných důvodů na žádost prominout (§ 40 odst. 5 s. ř. s.)“. Uvedené závěry potvrzuje též doktrína, dle které lze soudem určenou lhůtu k oznámení o uplatňování práv osoby zúčastněné na řízení dle § 34 odst. 2 s. ř. s. prominout dle § 40 odst. 5 s. ř. s. (viz Blažek T., Jirásek J., Molek P., Pospíšil P., Sochorová V., Šebek P. *Soudní řád správní - online komentář*. C. H. Beck, Praha, 2016, komentář k § 34).*

[19] Nejvyšší správní soud tak nesouhlasí s dílčím odůvodněním krajského soudu, že prominout zmeškání lhůty připadá v úvahu pouze u lhůt zákonných, kterýžto závěr je v přímém rozporu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, jakož i citovanou doktrínou.

[20] Zdejší soud se však ztotožnil se závěrem krajského soudu, že stěžovatel nepředestřel vážné omluvitelné důvody ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s., pro které zmeškal lhůtu k oznámení o uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Krajský soud přiléhavě konstatoval, že řízení před soudem ve správním soudnictví není pokračováním řízení před správním orgánem, nebylo proto možné předpokládat, že soud bude v řízení o žalobě jednat se zmocněncem, který stěžovatele zastupoval v řízení před správním orgánem. Výzva, kterou krajský soud stěžovateli zaslal, byla zcela jasná, z jejího obsahu bylo zřejmé, že se soud obrací přímo na stěžovatele a výzvu mu nezasílá pouze na vědomí. Ostatně v případě pochybností (které však vzhledem k obsahu výzvy nemohly vzniknout) stěžovateli nic nebránilo konzultovat věc s advokátem, s nímž dle svého tvrzení dlouhodobě spolupracuje.

[21] Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že výše uvedená dílčí nesprávnost v odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu nemá vliv na zákonnost kasační stížností napadeného usnesení, jelikož krajský soud dospěl ke správnému a ve zbytku řádně odůvodněnému závěru stran nedůvodnosti žádosti stěžovatele o prominutí lhůty ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s. S ohledem na skutečnost, že nebyla naplněna formální podmínka účastenství ve smyslu § 34 odst. 2 s. ř. s., se zdejší soud již nezabýval hodnocením naplnění materiálních podmínek účastenství, neboť by to za této situace bylo nadbytečné.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Soud shledal nedůvodnými všechny kasační námitky. Proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Současně rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť mu v posuzované věci žádné nevznikly.

[23] Žalobcům a) a b) náleží vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobci a) a b) mají právo na náhradu odměny právního zástupce

za jeden úkon právní služby poskytnutý dvěma účastníkům zastupovaným týměž advokátem, u něž se odměna snižuje o 20% dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. [vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 3. 2020, podle § 11 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb.], tj. 2 x 2.480 Kč a náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Pokud žalobci nárokovali odměnu za úkon spočívající v převzetí a přípravě zastupování, Nejvyšší správní soud uvádí, že stejný právní zástupce zastupuje žalobce i v řízení o žalobě, proto nemůže tento úkon znovu nárokovat v řízení o kasační stížnosti. Zástupce žalobců neprokázal, že by byl plátcem DPH. Celkově je tedy stěžovatel povinen zaplatit žalobcům a) a b) na nákladech řízení o kasační stížnosti 5.560 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobců a) a b).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu